

Wyrok z dnia 13 października 2008 r.

II UK 54/08

Dla żołnierza zawodowego, do którego miał zastosowanie art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. Nr 179, poz. 1750 ze zm.; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 892), uposażeniem należnym było uposażenie za czerwiec 2004 r., zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, ustalonym w ustawie budżetowej na dany rok, a jeśli uposażenie to przypadło na ostatni miesiąc pełnienia służby, to stanowiło ono jednocześnie podstawę wymiaru emerytury żołnierza w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66 ze zm.).

Przewodniczący SSN Józef Iwulski, Sędziowie: SN Roman Kuczyński, SA Halina Kiryło (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 października 2008 r. sprawy z wniosku Kazimierza G. przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w P. o wysokość świadczenia, na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 6 września 2007 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Wojskowe Biuro Emerytalne w Poznaniu decyzją z daty 13 października 2004 r. przyznało ubezpieczonemu Kazimierzowi G. prawo do emerytury wojskowej począwszy od dnia 1 sierpnia 2004 r. Ustalając wysokość świadczenia, organ rentowy wziął pod uwagę decyzję Dowódcy Jednostki Wojskowej [...] w Ś. z 17 września 2004 r., w której określono uposażenie wnioskodawcy według stopnia wojskowego oraz uposażenie według stanowiska służbowego.

W odwołaniu od powyższej decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego, Kazimierz G. wniósł o jej uchylenie w części dotyczącej ustalonej wysokości przyznanego świadczenia. W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. Nr 179, poz.1750 ze zm.) powinien zostać z dniem 1 lipca 2004 r. wyznaczony na nowe stanowisko, a co za tym idzie jego uposażenie za lipiec 2004 r. byłoby wyższe. W związku z tym, że owe wyznaczenie nie nastąpiło, organ rentowy nie wziął pod uwagę uposażenia należnego w dniu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, ale uposażenie za miesiąc czerwiec 2004 r. zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 11 stycznia 2006 r. oddalił odwołanie. Sąd pierwszej instancji ustalił, że zaskarżoną decyzją z dnia 13 października 2004 r. organ rentowy przyznał Kazimierzowi G. prawo do emerytury wojskowej, przyjmując do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia stawki uposażenia wnioskodawcy według stopnia wojskowego - major po 28 latach wysługi wojskowej oraz stawki uposażenia według stopnia służbowego - grupy U -16. Oparto się przy tym na decyzji Dowódcy Jednostki Wojskowej [...] w Ś. z 17 września 2004 r., od której ubezpieczony nie złożył odwołania.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Okręgowy podkreślił, że żołnierze zawodowi pełnią służbę, która jest administracyjnym stosunkiem zatrudnienia. Skoro zatem odwołujący się domaga się uznania, iż w dniu przejścia na emeryturę przysługiwało mu wyższe uposażenie, to może się o nie ubiegać wyłącznie na drodze służbowej z ewentualnym odwołaniem do sądu administracyjnego. Dopiero uzyskanie przez skarżącego innego uposażenia uzasadnia jego odwołanie od decyzji organu rentowego, a w konsekwencji ewentualną zmianę wysokości przyznanej emerytury wojskowej. Do rozstrzygnięcia sporu w kwestii wysokości należnego mu uposażenia nie jest uprawniony ani wojskowy organ emerytalny, ani sąd powszechny. Odwołujący się miał prawo skorzystać z drogi służbowej wskazanej w pouczeniu zawartym w decyzji z dnia 17 września 2004 r., lecz tego nie uczynił. W związku z powyższym, zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy prawidłowo ustalił, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 1994 r. Nr 10, poz. 36 ze zm.), wysokość emerytury wojskowej, biorąc za podstawę prawomocną decyzję z dnia 17 września 2004 r.

W apelacji od powyższego wyroku ubezpieczony zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c., poprzez zaniecha-

nie rozważenia zebranego w sprawie materiału oraz art. 468 § 1 k.p.c. i art. 468 § 2 ust. 4 k.p.c., przez zaniechanie podjęcia czynności wyjaśniających w celu zbadania okoliczności mających znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sporu. Nadto odwołujący się zarzucił naruszenie art. 5 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, przez przyjęcie, że podstawy wymiaru emerytury skarżącego nie stanowi uposażenie należne mu na stanowisku zajmowanym ostatnio w wojsku, a wyznaczonym decyzją Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lutego 2002 r. oraz naruszenie art. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz.U. Nr 47, poz. 282 ze zm.), poprzez zastosowanie tego przepisu w stosunku do odwołującego się, gdy przepis ten nie dotyczy w ogóle żołnierzy zawodowych. Odwołujący się wskazał również na błąd w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, iż skarżącemu doręczono decyzję z dnia 17 września 2004 r.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie zgodnie z żądaniami odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 6 września 2007 r. oddalił apelację. Podzielając dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i przyjmując je za własne, Sąd drugiej instancji zauważył, że prawo do świadczeń emerytalnych przysługuje żołnierzom zawodowym na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Zgodnie z art. 37 tego aktu, tryb postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy oraz uprawnionych członków ich rodzin, określa w drodze rozporządzenia Minister Obrony Narodowej. Obecnie kwestie te reguluje rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz.U. Nr 67, poz. 618 ze zm.). W myśl § 9 art. 1 pkt 5 tego aktu dowodem, który musi zostać przedłożony do wniosku o emeryturę lub rentę wojskową jest zaświadczenie o wysokości uposażenia i innych należności dla celów zaopatrzenia emerytalnego wraz z decyzjami uzasadniającymi prawo do poszczególnych składników uposażenia i ich wysokości oraz wysługi lat w stopniu wojskowym, a także nagrody rocznej lub dodatkowego uposażenia rocznego.

W niniejszym przypadku Jednostka Wojskowa [...] w Ś., jako jednostka macierzysta Kazimierza G., decyzją z dnia 17 września 2004 r. ustaliła dla niego uposażenie według stopnia wojskowego oraz uposażenie według stopnia służbowego za miesiąc czerwiec 2004 r., a następnie je zwaloryzowała. Ponieważ ubezpieczony od wskazanej powyżej decyzji nie odwołał się w przewidzianym trybie, a co za tym idzie stała się ona prawomocna, organ rentowy na jej podstawie wydał zaskarżoną decyzję stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Wojskowe Biuro Emerytalne nie było przy tym zobowiązane do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego celem ustalenia, czy decyzja Dowódcy Jednostki Wojskowej zapadła bez naruszenia obowiązujących przepisów, skoro nie była ona kwestionowana przez odwołującego się i w świetle wyżej wskazanych unormowań stanowiła podstawę obliczenia przez organ rentowy świadczeń emerytalnych przysługujących żołnierzowi zawodowemu.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu skarżącego dotyczącego błędu w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, iż Kazimierzowi G. doręczono prawidłowo decyzję z dnia 17 września 2004 r. Kwestia ta w ogóle nie powinna być badana przez Sąd pierwszej instancji i słusznie w związku z tym Sąd ten jej nie rozstrzygał. Decyzja z dnia 17 września 2004 r. była decyzją administracyjną wydaną na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego, a co za tym idzie jej nieprawidłowe doręczenie winno być rozstrzygane na podstawie przepisów tego Kodeksu przez właściwe organy administracyjne. Sąd powszechny nie może ingerować w postępowanie administracyjne, a w szczególności badać zasadności prawomocnej decyzji administracyjnej. Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i działając na podstawie art. 385 k.p.c. wniesioną apelację jako bezzasadną oddalił.

W opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. skardze kasacyjnej ubezpieczony zarzucił Sądowi Apelacyjnemu I. naruszenie prawa materialnego: 1) przez niewłaściwe zastosowanie art. 178 § 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, polegające na przyjęciu, że przepis ten znajduje zastosowania w odniesieniu do Kazimierza G., ale w taki sposób, iż tymczasowe wynagrodzenie ustalone na podstawie tego przepisu bierze się jako podstawę do wyliczenia emerytury, która powinna zostać określona na podstawie uposażenia należnego żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodo-

wych); 2) przez nieprawidłową wykładnię art. 5 ust. 1-3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, polegającą na przyjęciu, że podstawę wymiaru emerytury Kazimierza G. stanowi niezgodnie z tym przepisem wynagrodzenie otrzymane za miesiąc lipiec 2004 r., czyli wynagrodzenie przyznane Kazimierzowi G. na podstawie decyzji Dowódcy Jednostki Wojskowej [...] z dnia 17 września 2004 r., zamiast przyjęcia zgodnie z tym przepisem, że podstawę wymiaru emerytury Kazimierza G. stanowi „uposażenie należne żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym”, czyli uposażenie należne mu na stanowisku zajmowanym ostatnio w wojsku ustalone decyzją Ministra Obrony Narodowej nr 125 z dnia 15 lutego 2002 r.; 3) przez nieprawidłową wykładnię art. 78 ust.1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, polegającą na nieuznaniu, że wysokość uposażenia żołnierza zawodowego jest uzależniona od grupy uposażenia, do której zostało zaszeregowane zajmowane przez niego stanowisko służbowe, ale przyjęciu, że wysokość uposażenia Kazimierza G. stanowi do-
rażne świadczenie ustalone dla powoda przez dowódcę jednostki, które jednak nie było uposażeniem żołnierza zawodowego na zajmowanym przez niego stanowisku służbowym (ustalonym zgodnie z dyspozycją art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych); 4) przez nieprawidłową wykładnię art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, polegającą na uznaniu, iż podstawą wyliczenia podstawy emerytury powoda może być decyzja z dnia 17 września 2004 r., określająca wynagrodzenie Kazimierza G. jako składające się z dwóch składników - uposażenia według stopnia wojskowego oraz uposażenia według stanowiska służbowego, mimo iż od 1 lipca 2004 r. obowiązywała ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, która znosiła podział uposażenia żołnierzy na dwa składniki (według stopnia wojskowego oraz uposażenia wg stanowiska służbowego) i wprowadzała w art. 78 ust. 1 podstawowy składnik uposażenia żołnierza zawodowego, tj. grupę uposażenia, która jednak nie została uwzględniona w decyzji z dnia 17 września 2004 r., określającej wynagrodzenie Kazimierza G.; 5) przez niewłaściwe zastosowanie § 9 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz.U. Nr 67, poz. 618 ze zm.), polegające na uznaniu, iż do dokumentacji powoda ubiegającego się o emeryturę można było załączyć dokumenty potwierdzające oko-

liczności uzasadniającej prawo do tych świadczeń, a w szczególności zaświadczenie o wysokości uposażenia i innych należności dla celów zaopatrzenia emerytalnego wraz z decyzjami uzasadniającymi prawo do poszczególnych składników uposażenia i ich wysokości w sytuacji, gdy akt wydany przez Jednostkę Wojskową [...] w Ś. w dniu 17 września 2004 r., ustalający uposażenie powoda według stopnia wojskowego oraz uposażenie według stanowiska służbowego za miesiąc lipiec 2004 r., nie może być uznany za prawomocną decyzję, albowiem w ogóle nie została ona doręczona Kazimierzowi G.,

II. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. oraz w związku z art. 382 k.p.c.: - w postaci pominięcia w rozstrzygnięciu niniejszej sprawy istotnych okoliczności, tj. pominięcia przy rozstrzygnięciu sprawy przedstawionych przez Kazimierza G. dokumentów potwierdzających wysokość świadczeń na ostatnio zajmowanym przez Kazimierza G. stanowisku służbowym, na które został wyznaczony decyzją Ministra Obrony Narodowej nr 125 z dnia 15 lutego 2002 r. - poprzez zaniechanie podjęcia czynności wyjaśniających mających na celu zbadanie okoliczności mających znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności poprzez zaniechanie ustalenia, czy uposażenie (wynagrodzenie) Kazimierza G. za rok 2004 (w tym w szczególności za miesiąc lipiec 2004 r.) zostało ustalone w sposób prawidłowy - poprzez zaniechanie ustalenia, czy wynagrodzenie, które otrzymał Kazimierz G. od 1 lipca 2004 r. i którego kwota została podana do WBE było ustalone w zależności od grupy uposażenia, do której zostało zaszeregowane ostatnio zajmowane przez Kazimierza G. stanowisko służbowe i od którego zależała wysokość emerytury, czy też wynagrodzenie powoda było wyłącznie doraźnym świadczeniem ustalonym przez dowódcę jednostki, które nie może być jednak podstawą do obliczenia emerytury.

Na tej podstawie skarżący domagał się uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu oraz zasądzenia na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając wniosek o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania ubezpieczony wskazał, iż prawidłowe zastosowanie art. 178 § 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz art. 5 ust. 1-3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych wymaga ustalenia, czy w sytuacji, gdy żołnierz zawodowy, który w związku z wejściem w życie

ustawy z dnia 11 września 2003 r. nie został wyznaczony z dniem 1 lipca 2004 r. na nowe stanowisko służbowe i następnie do momentu ustania jego stosunku pracy (np. poprzez przejście na emeryturę) nie zostało wyznaczone mu nowe stanowisko przez Ministra Obrony Narodowej i pozostawał on na stanowisku wyznaczonym mu decyzją Ministra Obrony Narodowej (także po wejściu w życie ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, na podstawie art. 170 ustawy z dnia 11 września 2003 r.), może mieć ustalone uposażenie nie na podstawie grupy uposażenia określonej w decyzji Ministra Obrony Narodowej, ale na podstawie tymczasowej decyzji dowódcy jednostki wojskowej (w której określono jedynie tymczasowe uposażenie za miesiąc lipiec 2004 r.) oraz czy taka decyzja dowódcy jednostki wojskowej może stanowić podstawę do ustalenia wysokości wynagrodzenia będącego podstawą do obliczenia wysokości emerytury, podczas gdy art. 5 ust. 1-3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych stanowi jednoznacznie, że podstawę wymiaru emerytury żołnierza zawodowego stanowi uposażenie należne żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Z kolei prawidłowa wykładnia art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych wymaga jednoznacznego ustalenia, czy pod pojęciem wysokości uposażenia żołnierza zawodowego należy rozumieć wynagrodzenie ustalone na podstawie grupy uposażenia, do której zostało zaszeregowane zajmowane przez niego stanowisko, czy też wbrew językowej wykładni art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. pod pojęciem „wysokości uposażenia żołnierza zawodowego” można rozumieć doraźne świadczenie ustalone dla żołnierza zawodowego przez dowódcę jednostki, które jednak nie przyjęło charakteru uposażenia żołnierza zawodowego na zajmowanym przez niego stanowisku służbowym (ustalonym zgodnie z dyspozycją art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych), albowiem zaszeregowanie żołnierza na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej nie zostało w żadnym zakresie zmienione bądź uchylone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozwagę tylko nieważność postępowania. W świetle art. 398³ § 1 k.p.c. skarga kasa-

cyjna może być oparta na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie (pkt 1) oraz na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienia te mogły mieć wpływ na wynik sprawy (pkt 2). Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem, pod pojęciem podstawy skargi kasacyjnej rozumie się zaś konkretne przepisy prawa, które zostały w niej wskazane z jednoczesnym stwierdzeniem, że wydanie wyroku nastąpiło z ich obrazą. W razie oparcia skargi kasacyjnej na podstawie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. konieczne jest przy tym, aby - poza naruszeniem przepisów proceduralnych - skarżący wykazał, że konsekwencje wadliwości postępowania były tego rodzaju, iż kształtowały lub współkształtowały treść zaskarżonego orzeczenia.

W ramach tej właśnie podstawy skargi kasacyjnej pełnomocnik Kazimierza G. zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie przepisów art. 233 § 1 w związku z art. 232 oraz w związku z art. 382 k.p.c., przez pominięcie przedłożonych przez skarżącego dokumentów potwierdzających wysokość świadczeń przysługujących mu na stanowisku służbowym, na które został wyznaczony decyzją Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lutego 2002 r. oraz zaniechanie czynności wyjaśniających i niedokonywanie ustaleń w kwestii zgodności wypłaconego ubezpieczonemu uposażenia za lipiec 2004 r. z tym, tego jakie powinien otrzymać stosownie do grupy zaszeregowania ostatnio zajmowanego przezeń stanowiska.

Odnosząc się do powyższego zarzutu warto przytoczyć treść art. 398³ § 3 k.p.c., zgodnie z którym podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Skarżący nie może zatem skutecznie powoływać się na brak wszechstronnego i wnikliwego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ponieważ zakres ten nie jest objęty kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05 (OSNC 2006 nr 4, poz. 76). W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że konstruując skargę kasacyjną i nadając jej charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, ustawodawca dokonał istotnych zmian w stosunku do kasacji, będącej wprowadzie specjalnym, ale jednak zwyczajnym środkiem odwoławczym, przysługującym w toku instancji od orzeczeń nieprawomocnych. Jedną z takich zmian jest wyraźne ograniczenie podstaw, gdyż jakkolwiek - zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c. - skarga kasacyjna może być oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz na podstawie naruszenia przepisów postępowania,

jeżeli uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to jednak podstawy te zostały w sposób doniosły zreformowane. W odniesieniu do Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich zaostrożono wymagania co do skutków, jakie spowodowały naruszenia prawa popełnione przez sąd drugiej instancji (art. 398³ § 2 k.p.c.), natomiast w stosunku do wszystkich podmiotów wnoszących skargę wyłączono możliwość oparcia tego środka prawnego na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). W ten sposób doszło do ścisłego zharmonizowania podstaw kasacyjnych z charakterem postępowania i zakresem rozpoznania skargi oznaczonym w art. 398¹³ § 2 k.p.c., a także do jednoznacznego określenia funkcji Sądu Najwyższego jako sądu prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji). Treść i kompozycja art. 398³ k.p.c. wskazują więc, że chociaż generalnie dopuszczone jest oparcie skargi kasacyjnej na podstawie naruszenia przepisów postępowania, to jednak z wyłączeniem zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, nawet jeśli naruszenia te mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Inaczej mówiąc, niedopuszczalne jest oparcie skargi na podstawie, którą wypełniają takie właśnie zarzuty. W tej sytuacji skarga kasacyjna ograniczona tylko do zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, niewskazująca na inne naruszenia prawa, byłaby niedopuszczalna jako nieoparta na ustawowej podstawie.

Pozostaje zatem rozważyć zasadność drugiej ze wskazanych przez pełnomocnika ubezpieczonego podstaw skargi kasacyjnej, jaką jest naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 5 ust. 1-3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin i niewłaściwe zastosowanie § 9 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin oraz błędną wykładnię art. 78 ust. 1 i niewłaściwe zastosowanie art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Inicjując rozważanie w tym zakresie warto podkreślić, że niniejszy spór dotyczy prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru świadczenia w decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego w P. z dnia 13 października 2004 r. przyznającej ubezpieczonemu Kazimierzowi G. prawo do emerytury wojskowej. Zgodnie zaś z art. 5 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin podstawę tę stanowi uposażenie należne żołnierzowi w

ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej. Wprawdzie w myśl art. 3 ust. 1 pkt 8 przez użyte w tym akcie pojęcie uposażenia trzeba rozumieć uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym i miesięczną równowartością dodatkowego uposażenia rocznego, należne żołnierzowi zawodowemu stosownie do przepisów ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, jednakże jak wynika z brzmienia art. 3 ust. 1 *in principio*, zacytowana definicja dotyczy ogólnego pojęcia uposażenia bez jego bliższego określenia. Nie wyjaśnia zatem znaczenia terminu „uposażenie należne żołnierzowi zawodowemu w ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej”, jakim ustawodawca posłużył się w art. 5 ust. 1 omawianego aktu. Wskazówką interpretacyjną jest jednak zawarte w art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy zastrzeżenie, iż wymienione w tym punkcie składniki uposażenia są należne żołnierzowi stosownie do przepisów ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Rozwiązania problemu trzeba więc poszukiwać na płaszczyźnie unormowań ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy. Dla rozstrzygnięcia kwestii, które z przepisów tego aktu dotyczących uposażenia żołnierzy zawodowych (art. 78 ust. 1 czy art. 178 ust. 1) mają zastosowanie w niniejszej sprawie, zasadnicze znaczenie ma określenie statusu Kazimierza G. w dacie wejścia w życie ustawy (tj. 1 lipca 2004 r.), albowiem to właśnie status ubezpieczonego w spornym okresie przesądza o tym, do jakiej kategorii podmiotów objętych hipotezą norm zawartych w wymienionych przepisach należy zaliczyć skarżącego, aby móc prawidłowo wskazać przysługujące mu zgodnie z dyspozycją tychże norm uposażenie w ostatnim miesiącu służby wojskowej. Status Kazimierza G. został zaś ukształtowany kolejnymi decyzjami Ministra Obrony Narodowej wydanymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.). W myśl art. 20 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 5 tego aktu wyznaczono bowiem ubezpieczonego na stanowisko dowódcy grupy, a następnie z mocy art. 78 ust. 2 pkt 2 ustawy wypowiedziano mu stosunek służbowy z uwagi na zreformowanie jednostki wojskowej i brak możliwości wyznaczenia na inne stanowisko służbowe, po czym stosownie do art. 74 ust. 1 i art. 75 ust. 1 oraz art. 90 ust. 1 zwolniono skarżącego ze służby z upływem okresu wypowiedzenia (tj. 31 lipca 2004 r.) i przeniesiono do rezerwy. W dniu wejścia w życie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych Kazimierz G. był więc żołnierzem zawodowym w ostatnim miesiącu okresu wypowiedzenia, po upływie którego nastąpiło zwolnienie ze służby i przeniesienia do rezerwy.

Nowa ustawa o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych uregulowała problematykę uposażenia żołnierzy w sposób odmienny od dotychczasowego. Do dnia wejścia w życie tego aktu zasady przyznawania oraz wysokość uposażenia żołnierzy zawodowych były określone w ustawie z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) oraz w aktach wykonawczych wydanych na jej podstawie. W świetle art. 11 ust. 1 i art. 15 tejże ustawy żołnierze zawodowi otrzymywali uposażenie zasadnicze według stopnia wojskowego oraz stanowiska służbowego, a także dodatki do tego uposażenia: kwalifikacyjny, specjalny oraz uzależnione od szczególnych okoliczności lub warunków służby albo miejscem pełnienia służby. W myśl art. 71 ust. 1 oraz art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych żołnierzom zawodowym przysługują uposażenie i inne należności pieniężne określone w tym akcie; uposażenie składa się zaś z uposażenia zasadniczego i dodatków do niego. Zgodnie z art. 78 ust. 1 oraz art. 80 ustawy zastąpiono dotychczasowe, dwuskładnikowe uposażenie zasadnicze uposażeniem jednoskładnikowym, a w rezultacie tego zniesiono dodatek kwalifikacyjny. Nadto wprowadzono dodatek specjalny, który zastąpił dodatek za szczególne warunki lub właściwości pełnienia służby oraz dodatek służbowy za pełnienie zawodowej służby wojskowej na określonych stanowiskach dowódczych i kierowniczych lub samodzielnych albo w określonych jednostkach wojskowych i dodatek za długoletnią służbę wojskową.

W kwestii spornego uposażenia zasadniczego art. 178 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych stanowi, że uposażenie to jest uzależnione od grupy uposażenia, do której zostało zaszeregowane zajmowane przez żołnierza zawodowego stanowisko służbowe. Grupy uposażenia zasadniczego dla poszczególnych stopni etatowych, do których zaszeregowane są stanowiska służbowe żołnierzy zawodowych, określa rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie określenia grup uposażenia (Dz.U. Nr 50, poz. 487). Zgodnie z tym aktem prawnym od 1 lipca 2004 r. stanowiskom służbowym żołnierzy zawodowych przypisano 20 podstawowych grup uposażenia. W rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie stanowisk uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych (Dz.U. Nr 135, poz. 1435 ze zm.) sprecyzowano zaś stawki dla poszczególnych grup uposażenia zasadniczego.

Tak uregulowane uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami przysługiwało jednak tylko tym żołnierzom zawodowym, którzy po dniu 1 lipca 2004 r. zostali wyzna-

czeniu na stanowiska służbowe o określonych stopniach etatowych, podlegające zaseregowaniu do konkretnych grup uposażenia wraz z przypisanymi tym grupom stanowiskami. Nie ma racji skarżący sugerując, że z chwilą wejścia w życie nowej ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych wszyscy żołnierze pełniący w tej dacie zawodową służbę wojskową na stanowiskach, na które zostali wyznaczeni wcześniejszymi decyzjami organów wojskowych, powinni otrzymać uposażenie wynikające z unormowań tego aktu niezależnie od tego, czy nastąpiło wyznaczenie na stanowisko służbowe w trybie przepisów ustawy. Słuszności powyższej tezy przeczy treści art. 170 ust. 1 pkt 1 i art. 3 oraz art. 172 ust. 1 ustawy. W myśl pierwszego z powołanych artykułów żołnierzom zawodowym, którzy pełnili w dniu 30 czerwca 2004 r. stałą służbę wojskową i którzy z mocy prawa stali się żołnierzami zawodowymi pełniącymi służbę na podstawie kontraktu na pełnienie służby stałej, właściwy w świetle art. 44 ust. 1 i 2 organ wojskowy powinien doręczyć decyzję o wyznaczeniu z dniem 1 lipca 2004 r. na stanowisko służbowe. Z kolei drugi z tych artykułów stanowi, że żołnierza zawodowego, który w dniu 30 czerwca 2004 r. spełniał przewidziane w dotychczasowych przepisach wymagania do zajmowanego stanowiska służbowego o określonym stopniu etatowym, uważa się za spełniającego warunki do wyznaczenia na to samo lub równorzędne stanowisko służbowe. Prawidłowa wykładnia przytoczonych unormowań prowadzi do wniosku, że w przypadku żołnierzy zawodowych pozostających w służbie w dniu 30 czerwca 2004 r., dla dalszego pełnienia służby na określonym stanowisku konieczny był akt wyznaczenia z tym, iż organ upoważniony do dokonania owego wyznaczenia został zwolniony z obowiązku badania, czy żołnierz zawodowy odpowiada kryterium kwalifikacyjnym niezbędnym według aktualnych uregulowań prawnych do powierzenia mu tego stanowiska, skoro spełniał on przesłanki w tym zakresie przewidziane w dotychczasowych przepisach.

W przypadku ubezpieczonego Kazimierza G. nie nastąpiło wyznaczenie na stanowisko służbowe po wejściu w życie powołanej ustawy z uwagi na upływ okresu wypowiedzenia i zwolnienie ze służby oraz przeniesienie do rezerwy. Skarżący należał więc do kategorii podmiotów objętych hipotezą normy zawartej w art. 178 ust. 1 tego aktu, którym przysługiwało uposażenie wynikające z dyspozycji tej normy prawnej. W myśl tego przepisu żołnierze zawodowi, którzy nie zostali wyznaczeni z dniem 1 lipca 2004 r. na stanowiska służbowe, do czasu objęcia stanowiska służbowego, oraz żołnierze pozostający w tym dniu w dyspozycji właściwego organu, w rezerwie kadrowej i w stanie nieczynnym z prawem do uposażenia, otrzymują od tego dnia

uposażenie zasadnicze, wraz z dodatkami o charakterze stałym, należne za miesiąc czerwiec 2004 r., zrewaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej ustalonym w ustawie budżetowej na dany rok. Przepis ten ma charakter *lex specialis* w stosunku do pozostałych przepisów ustawy i zgodnie z zasadą interpretacji prawa *lex specialis derogat legi generali* ma pierwszeństwo w zastosowaniu przed przepisami ogólnymi regulującymi problematykę uposażenia żołnierzy zawodowych, w tym także art. 78 ust. 1 powołanego aktu. Dla żołnierza zawodowego, którego status odpowiadał opisanemu hipotezą normy art. 178 ust. 1 ustawy, uposażeniem należnym z mocy przepisów tego aktu było więc uposażenie określone w dyspozycji tej normy, a jeśli przypadało ono na ostatni miesiąc pełnienia służby, stanowiło jednocześnie podstawę wymiaru emerytury w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

O ile w świetle art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych organem właściwym do wyznaczania żołnierzy na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk jest - w odniesieniu do stanowisk służbowych o stopniu etatowym od stopnia majora do stopnia generała - Minister Obrony Narodowej, o tyle w myśl art. 104 ust. 1 tego aktu organem upoważniony do decydowania o pozostałych sprawach dotyczących uposażenia żołnierzy jest dowódca jednostki wojskowej. Decyzja dowódcy jednostki wojskowej [...] w Ś. z dnia 17 września 2004 r., o waloryzacji należnego ubezpieczonemu uposażenia za czerwiec 2004 r. wydana została zgodnie z ustawowym zakresem kompetencji tego organu i stosownie do § 9 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin, była jednym z dokumentów potwierdzających okoliczności uzasadniające prawo do świadczenia i jego wysokości, jakie powinny być załączone do wniosku emerytalnego.

Sumując powyższe rozważania wypada podzielić stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż podstawę wymiaru emerytury Kazimierza G. stanowiło określone w decyzji Dowódcy Jednostki Wojskowej [...] w Ś. z dnia 17 września 2004 r. uposażenie ubezpieczonego za czerwiec 2004 r., zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej ustalonym w ustawie budżetowej na dany rok, będące uposażeniem należnym skarżącemu za ostatni miesiąc pełnienia służby wojskowej. Zaskarżony wyrok nie narusza zatem prawa mate-

rialnego, a skarga kasacyjna - jako pozbawiona uzasadnionych podstaw - podlega oddaleniu na mocy art. 398¹⁴ k.p.c.

=====